

รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 2 ฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์สถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรไทย
ต่อการลดระดับความเจ็บป่วยในผู้ป่วยโพสโควิด

THE SITUATION ANALYSIS OF USING THAI HERBAL MEDICINES TO EASE
THE SYMPTOMS IN POST - COVID PATIENTS

โดย นางสาวสุนันท์ นามบุญ และ คณะผู้วิจัย
สังกัด/หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง
วันที่ 5 เดือน กุมภาพันธ์ ปี 2567

การวิเคราะห์สถานการณ์การใช้ยาสมุนไพรไทยต่อการลดระดับความเจ็บป่วยในผู้ป่วยโพลิโอวิต

สุนันท์ นามบุญ*, วรรณดา ดำเนินสวัสดิ์^{†‡}, กนกวรรณ บัณฑุชัย*

* กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

† คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรไทยในการบรรเทาอาการหลังการติดเชื้อโควิด-19 (โพลิโอวิต) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังด้วยสถิติเชิงพรรณนาจากบันทึกผู้ป่วย 178 ราย ที่มารับการรักษาที่คลินิกเวชกรรมไทย ภายใต้ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทย ในจังหวัดลำปาง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญสองประการ คือ การวิเคราะห์รูปแบบการใช้ยาสมุนไพรตามกลุ่มอาการธาตุสมุฏฐานและการศึกษาสัดส่วนการหายจากอาการโพลิโอวิตตามชนิดของยาสมุนไพรที่ใช้

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าอาการเจ็บคอและไอมีเสมหะเป็นอาการโพลิโอวิตที่พบบ่อยที่สุดในหมู่ผู้ป่วย ในขณะที่อาการอื่นๆ เช่น ตาแดง, ปากเปื่อย, ปากขม, ไม่สามารถกินข้าวได้, รวมถึงอาการผิวหนังมีเม็ดผุดขึ้นไม่พบเลยในกลุ่มตัวอย่างนี้ ยาสมุนไพรที่ถูกใช้มากที่สุด คือ ยาแก้ไอมะขามป้อม, ยาประสะมะแว้ง และยาตรีผลา แต่ยาที่มีการจ่ายน้อยที่สุดคือยาเขียวหอมและยาแก้ลมแก้เส้น จากการศึกษาสัดส่วนการรักษาหาย พบว่ายาประสะจันทน์แดงและยาแก้ไอมะแว้งมีสัดส่วนการรักษาหายสูงที่สุด โดยมีอัตราร้อยละการรักษาหายที่สูงกว่าร้อยละ 80 รูปแบบการใช้ยาสมุนไพรเป็นการใช้ที่ยึดตามสรรพคุณของยาในการรักษาตามอาการ ทำให้สามารถบรรเทาอาการเจ็บป่วยได้ในระยะสั้น

โดยรวมแล้ว การวิจัยนี้สร้างแนวทางใหม่สำหรับการใช้ยาสมุนไพรไทยในการบรรเทาอาการโพลิโอวิต และเสนอมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับการรักษาที่สามารถใช้เป็นเสริมกับการรักษาแบบดั้งเดิม การวิจัยนี้ยังช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรไทยในแง่มุมต่างๆ รวมถึงการประเมินผลลัพธ์การรักษาและความปลอดภัยในระยะยาวเพื่อสนับสนุนการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย.

คำสำคัญ: ยาสมุนไพรไทย, อาการโพลิโอวิต, การวิจัยแบบย้อนหลัง, สัดส่วนการรักษาหาย, การบรรเทาอาการ